

1.2.2016

KUNTIEN TALOUSTIEDON TILASTOINNIN JA TIETOHUOLLON KEHITTÄMISOHJELMAN TUKI- JA SEURANTARYHMÄN ASETTAMINEN*Asettaminen*

Tällä päätöksellä valtiovarainministeriö muuttaa 5.9.2012 asetetun kuntien talous- ja toimintatietojen, tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelman johtoryhmä asettamispäätöstä, lopettaa asetetun johtoryhmän toimikauden ja asettaa kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelman tuki- ja seurantaryhmän sekä ohjelmaa koskevan valtiovarainministeriön päätöksen mallin.

Toimikausi

Aikaisemmin 5.9.2012 asetetun ohjelman johtoryhmän toimikausi loppuu tällä päätöksellä 31.1.2016

Asetettavan ohjelman tuki- ja seurantaryhmän toimikausi on 1.2.2016 - 30.6.2019

Tausta

Valtiovarainministeriön asettaman kuntatilastoinnin kehittämistä valmisteleva ohjausryhmän (VM081:00/2010) tehtävänä oli ohjata kuntatilastoinnin kehittämistyötä, tehdä suunnitelma kuntatilastoinnin kehittämiseksi ja organisoinniseksi sekä tehdä täytäntöönpanosuunnitelma aikatauluineen ja resursseineen kuntatilastoinnin kehittämiseksi. Ohjausryhmä teki ehdotuksen usean vuoden kestävästä kehittämisohjelmasta, jonka tavoitteeksi ohjausryhmä asetti kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatiedon tuottamisen nopeuttamisen kuuteen kuukauteen, tietojen tiedon laadun ja vertailukelpoisuuden parantamisen ja varmistamisen. Ohjausryhmän mukaan tavoitteiden saavuttamisen välttämättömiä edellytyksiä ovat tiedon tuotantoprosessien, käsitteiden ja kerättävien tietojen standardointi.

Kuntien talous- ja toimintatietojen, tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelman (Kuntatieto-ohjelma) johtoryhmä on asettamisensa jälkeen tehnyt tavoitetilän tarkentamista ja laajentanut ohjelman toteutusta määriteltävien taloustietojen sekä yhteisen tiedonhankinnan osalta. Ohjelman avulla tuottaviksi laajennettaviksi tuotoksiksi on tunnistettu koko kunnan taloushallinnon kokonaisuus ja talouden seurannan ja raportoinnin yhteiset palvelut.

Kuntatieto-ohjelman asettamisen jälkeen valtioneuvosto on antanut asetuksen julkisen talouden suunnitelmasta (JTS 120/2014) kattaen koko julkisen talouden, myös kunnat ja kuntayhtymät. Julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevassa osassa asetetaan lisäksi kuntatalouden rahoitusasemalle euromääräinen rajoite valtion toimenpiteistä kuntataloudelle aiheutuvalle menojen muutokselle. Asetuksen toimeenpano tuottaa tieto-

tarpeita koskien VM:n julkisen talouden ohjausta ja tulee ottaa huomioon Kuntatieto-ohjelman toteutuksessa.

Osana pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman (VNT 1/2015 vp) toteutusta sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat asettaneet Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, itsehallintoalueiden perustamisen ja aluehallintouudistuksen valmistelun virkamiesohjausryhmän ja projektiryhmän (STM068:00/2015). Osana tätä hankekokonaisuutta määritellään itsehallintoalueiden talouden seurannan ja ohjauksen malli osana julkisen talouden suunnitelmaa ja uuden viranomaistason rahoitusmallia. Hallitusohjelmassa tavoitteena on lisäksi julkisten palveluiden kustannustietojen tuottaminen ja saattaminen julkisiksi. Kuntatieto-ohjelmassa tehtävä talousohjaustiedon kehittäminen on siirtynyt osaksi itsehallintoalueiden perustamistoimia. Itsehallintoalueiden perustaminen tulee huomioida myös Julkisen talouden suunnitelman toteutuksessa kuntien osalta.

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman tavoitteena on digitalisoida julkiset palvelut ja hallinnon sisäiset prosessit sekä vähentää kuntien kustannuksia. Kuntatieto-ohjelmassa tuotettavissa tuotosten tulee tukea julkisen hallinnon taloushallinnon digitalisointia ja kustannusten vähentämistä.

Kuntatieto-ohjelmassa on tähän mennessä toteutettu alkuperäisen 5.9.2012 asetetun, johtoryhmän hyväksymän ja 30.6.2016 asti ulottuvan toteutussuunnitelman mukaisesti Tililuettelo ja Toimipaikkatieto JHS-suositukset, tavoitetilan tarkennus sekä yksi kuntapilottiprojekti. Suunnitelmanmukainen työ on kesken JHS Tehtävä ja palvelu -hankkeessa ja kolmessa pilottiprojektissa. Johtoryhmän päätösten mukaisesti on toteutuksen sisältöä muuttaen saatu toteutetuksi Tilastokeskuksen kuntatilastojen jake-lupalvelu ja toimipaikkarekisterin vaatimusmäärittely. Ohjelman johtoryhmän päättäminä laajennuksina on toteutettu JHS-suositus kuntien XBRL-taksonomiasta sekä valtiovarainministeriön kuntatalouden ohjauksen pilotti ja mallin kuvaus. Ohjelman johtoryhmän päättäminä laajennuksina on käynnistetty JHS- suositushankkeet talousarvion ja -suunnitelman osalta, tilinpäätös rakenne sekä tuottavuusmittaus. Niin ikään päätettyinä laajennuksina on käynnistetty suositusten hallinta ja ylläpitomallin toteuttaminen sekä laajennettu ohjelman pilotointia.

Kuntatieto-ohjelman johtoryhmä päätti esittää Kuntatieto-ohjelman tehtävien, vastuiden ja ohjauksen muuttamista paremmin uuteen tilanteeseen sopivaksi niin, että ohjelmassa kehitettävät toimintamallit ja yhteiset määrätykset ovat sovitettavissa uusimuotoisten kuntien ja kuntayhtymien käyttöön vuoden 2019 alusta. Ohjausmallin ja tavoitteen muutoksella tavoitellaan myös sitä, että vuoden 2019 alusta toimintansa aloittavat itsehallinnolliset maakunnat voivat mahdollisimman kattavasti hyödyntää Kuntatieto-ohjelmassa tehtyjä yleisiä toimintamalleja ja taloushallinnon yhteisiä määrätyksiä.

Muutettavan ohjelman tehtäväksi jää asetettavan toimikauden aikana toteuttaa käynnissä olevien osahankkeiden loppuun vieni, ohjelmaa muuttanutta toimintaympäristön mukaiset täydentävät pilottihankkeet, kuntien ja kuntayhtymien taloustiedon automaattisen raportoinnin yhteisen toimintamallin tuottaminen sekä tehdä koko ohjelman päättävät raportointi- ja arviointitoimet. Lisäksi tehtävänä on päivittää ohjelmassa tehdyt tuotokset vastaamaan vuoden 2019 tilannetta.

Tavoitteet

Valtiovarainministeriön tavoitteena on toteuttaa monivuotinen Kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelma ja huolehtia siitä, että ohjelmassa tuotoksina syntyvät yhteiset kehittämisvälineet valmistuvat ja lopputulokset ovat käyttöönotettavissa vuoteen 2019 mennessä.

Ohjelman tuki- ja seurantaryhmän tavoitteena on tukea Kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelmassa tuotettavien yhteisten kehittämisvälineiden toteutusta. Ohjelman tuki- ja seurantaryhmän yhteistyötehtävä koskee valtion ja kuntien eri sidosryhmien kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen seurantaan, raportointiin ja talousohjaukseen liittyviä kehityshankkeita ja tehtäviä. Tuki- ja seurantaryhmä edistää ohjelman tavoitteiden toteutumista keskinäisen yhteistyön kautta.

Ohjelman tavoitteesta rajataan pois 5.9.2012 annettuun asettamiskirjeeseen verrattuna toimintatietojen osuus, muutetaan taloudellisten hyötyjen kertymisen ajankohtaa sekä tarkennetaan tavoitteita laatutavoitteiden ja tuotosten käyttöönoton osalta. Säästötavoitteiden suuruus pysyy 5.9.2012 annetun asettamiskirjeen mukaisena, mutta tavoitteiden toteutuminen liitetään muun hallinnon vastuulla oleviin ohjelman tuotosten käyttöönottoimenpiteisiin. Ohjelman toteuttaminen itsessään ei aikaansaa hyötyjä.

Kehittämisohjelman toteuttamisella mahdollistetaan kuntien ja kuntayhtymien taloutta kuvaavien tietojen tuotannon, raportoinnin, jalostuksen, jakelun ja tietojen käytön tuottavuuden parantumista niihin käytetyn työajan säästymisenä.

Kehittämisohjelman laatutavoitteena on mahdollistaa kuntien ja kuntayhtymien taloustiedon laadun nostaminen ajantasaisuuden, vertailukelpoisuuden ja kattavuuden osalta.

Ohjelman tuotosten käyttöönoton säästötavoite jakautuu uusimuotoisille kunnille ja tuleville itsehallinnollisille maakunnille toiminnan suhteessa vuoden 2019 tehtävien jaon tilanteen mukaisesti. Hyötyjen kertyminen alkaa arviolta vuonna 2019 maakuntien ja uusimuotoisten kuntien toiminnan alkaessa.

Tuotosten käyttöönoton avulla tavoiteltavat rahamääräisten hyötyjen saajia ovat pääasiassa kunnat, kuntakuntayhtymät, tulevat maakunnat sekä Tilastokeskus. Ohjelman tuotokset käyttöönottamalla vuoteen 2019 mennessä työajansäästöksi on asettamisvaiheessa arvioitu Tilastokeskuksen osalta 150 000 euroa, tietojen raportoinnin työajansäästöksi taloustietojen raportoinnin osalta 1,37 milj. euroa sekä työajansäästöksi tietohuollon tarvitseman tiedon tuottamisen osalta 16,5 milj. euroa vuoteen 2025 mennessä.

Tehtäväkuvaus

Valtiovarainministeriön tehtävänä ohjelmassa on:

- ohjata ja koordinoida ohjelman toteutusta osana valtiovarainministeriön toimintaa voimassaolevan valtiovarainministeriön työjärjestyksen mukaisesti
- määritellä ohjelman tavoitetila ja tarkentaa tavoitetilaa ohjelman tulosten ja toimintaympäristön muutosten perusteella
- asettaa ja käynnistää ohjelman toteuttamiseksi tarvittavat projektit ja tehtäväkokonaisuudet
- osoittaa ohjelman toteutukseen tarvittavat resurssit ja tehdä ohjelman toteutukseen liittyvät rahoituspäätökset

- hyväksyä ohjelman tulokset.

Ohjelman johtoryhmänä toimii sisällön osalta valtiovarainministeriön Tieto- ja viestintätekniikan osaston johtoryhmä ja toteutuksen muutosten osalta valtiovarainministeriön hallintopolitiikan koordinaatioryhmä. Valtiovarainministeriön ohjelman toteutusta koskevasta päätöksenteosta vastaa ICT-johtaja.

Tuki- ja seurantaryhmän tehtävänä ohjelmassa on:

- seurata ohjelman toteutusta ja etenemistä
- arvioida ohjelman tavoitetilan ja toteutuksen muutostarpeita ohjelman toimintaympäristön muutosten perusteella
- toimia sidosryhmäyhteytenä ohjelman ja oman organisaation välillä
- käsitellä ohjelman sidosten, kuten Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, itsehallintoalueiden perustamisen ja aluehallintouudistuksen (STM068:00/2015) sekä kuntien taloustietojen kehityshankkeiden vaikutuksia ohjelman toteutukseen
- arvioida ohjelman tulokset

Työn vaiheistus

Ohjelman toteutus jakautuu useiksi erillisiksi osahankkeiksi, -projekteiksi ja tehtäväkokonaisuuksiksi, joiden toteuttaminen ajoittuu usealle vuodelle. Projektit ja tehtäväkokonaisuudet ajoittuvat osin päällekkäin.

Kehittämishjelma toteutus ajalla 5.9.2012-31.1.2016:

- Nykytilankuvaus ja tavoitetilan määrittely 9/2013-7/2014
- Tilastokeskuksen kuntataloustilastoinnin kehittäminen 9/2012-1/2016
- Tilastokeskuksen kuntatiedon jakelun kehittäminen 9/2012-12/2015
- Tietojen standardointi 5/2013-12/2015
- Kuntien tietohuollon pilotoinnit 6/2013-12/2015
- Kuntien taloustiedon käytön yhteisten palveluiden pilotointi 5-12/2015

Kehittämishjelma toteutus ajalla 1.2.2016-30.6.2019:

- Tietojen standardoinnin jatko ja laajennukset 2/2016-6/2017
- Standardoitujen tietojen päivittäminen 8/2016-6/2018
- Kuntien tietohuollon pilotoinnin jatko ja täydennykset 2/2016-6/2018
- Kuntien taloustiedon tietohallinnon yhteisten palveluiden ja toimintamallien kehittäminen 2/2015-6/2017
- Ohjelman tuotosten käyttöönoton ja viestinnän tukitoimet 2/2016-6/2019

Ohjelman ohjaus, viestintä ja muut tukitoimet jatkuvat koko ohjelman toteutuksen ajan.

Organisointikuvaus

Ohjelman toteutuksesta ja organisoinnista vastaa valtiovarainministeriö ja työn organisoimiseksi ohjelman perustetaan projektiryhmä. Ohjelmalle nimetään projektipäällikkö ja asiantuntija, jotka suunnittelevat ja toteuttavat valtiovarainministeriön päätettäväksi sekä tuki- ja seurantaryhmälle tiedoksi ja käsiteltäväksi vietävät asiat. Projektipäällikkö toimii ohjelmalle asetettavan projektiryhmän puheenjohtajana tuki- ja seurantaryhmän sihteerinä.

Ohjelman toteutus organisoidaan omiksi projekteiksi ja tehtäväkokonaisuuksiksi. Valtiovarainministeriö asettaa projektit ja tehtäväkokonaisuudet niiden käynnistämisen yhteydessä. Projektien ja tehtäväkokonaisuuksien organisoinnista sovitaan erikseen kunkin projektin projektisuunnitelmassa.

Tuki- ja seurantaryhmän puheenjohtaja:

Kristiina Luukkonen, tietohallintoneuvos, valtiovarainministeriö

Tuki- ja seurantaryhmän jäsenet:

Jani Pitkäniemi, finanssineuvos, valtiovarainministeriö

(varajäsen Vesa Lappalainen, neuvotteleva virkamies)

Tuomo Mäki, finanssineuvos, valtiovarainministeriö

Pasi Rentola, taloussuunnittelupäällikkö, opetus- ja kulttuuriministeriö

Maritta Korhonen, kehittämisspäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

(varajäsen Sari Kauppinen, neuvotteleva virkamies)

Jussi Heino, tilastojohtaja, Tilastokeskus

(varajäsen Ville Vertanen, tilastojohtaja)

Kauko Aronen, kaupunkitutkimuspäällikkö, Suomen Kuntaliitto

(varajäsen Matti Sahlberg, tilastotutkija)

Erja Nokkanen, tietohallintojohtaja, Opetushallitus

(varajäsen Antti Markkanen, kouluneuvos)

Päivi Hämäläinen, asiantuntija, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

(varajäsen Nina Knape, kehittämisspäällikkö)

Jukka Männikkö, talousjohtaja, Tampereen kaupunki

(varajäsen Pauliina Laisi, controller)

Kimmo Lemmetyinen, suunnittelija, Turun kaupunki

(varajäsen Katariina Hilke, paikkatietokoordinaattori)

Samuli Skyttä, pääsuunnittelija, Espoon kaupunki

(varajäsen Valia Wistuba, kehittämisspäällikkö)

Ari Jaakola, tietopalvelupäällikkö, Helsingin kaupunki

(varajäsen Timo Cantell, johtaja)

Mikko Rotonen, it-kehitysjohtaja, Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri

(varajäsen Maisa Lukander, laatupäällikkö)

Heikki Siira, talousjohtaja, Mikkelin kaupunki

(varajäsen Jari Laitinen, taloussuunnittelupäällikkö)

Kalle Mäkelä, kaupunginjohtaja, Ikaalisten kaupunki

(varajäsen Jyri Mäntylä, kaupunginsihteeri)

Niina Ovaska, controller, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri

(varajäsen Anu Lindqvist, taloussuunnittelija)

Pirkko Heikkinen, talouspäällikkö, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

(varajäsen Eija Tolonen-Manninen, talousjohtaja)

Tuki- ja seurantaryhmän sihteeri:

Jani Heikkinen, projektipäällikkö, valtiovarainministeriö

Tuki- ja seurantaryhmä voi tarvittaessa kuulla muita asiantuntijoita.

Kustannus- ja rahoitustiedot

Kehittämishojelman kokonaiskustannusarvio koko toteutuksen ajalta (2013-19) ja kaikkien osallistujien rahoitus yhteenlaskettuna on yhteensä n. 7,7 milj. euroa. Kehittämishojelman varattu rahoitus on ohjelman toteutuksen osalta n. 4,8 miljoonaa ja JHS-hankkeiden osalta n. 0,5 koko toteutuksen ajalta (2013-19). Tämän lisäksi ohjelman toteuttaminen edellyttää ohjelman projektipäällikön työpanosta koko ohjelmakauden ajalta sekä erityisasiantuntijan työpanosta vuosina 2016-2017.

Tuki- ja seurantaryhmän työ tehdään virkatyönä. Valtiovarainministeriö maksaa pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tulevien tuki- ja seurantaryhmän jäsenten, varajäsenten sekä kuulemien asiantuntijoiden matkustuskustannukset valtion matkustussäännön mukaisesti.

Tuki- ja seurantaryhmän kokouskustannukset maksetaan valtiovarainministeriön toimintamenoista momentilta 28.90.20.2

Tilastokeskukselle kuntatilastoinnin kehittämiseen vuodelle 2012 myönnettiin 200 000 euroa. Kehyskauden vuosille 2013 - 2016 kuntatilastoinnin kehittämiseen varattiin yhteensä 2,0 miljoonaa euroa eli 500 000 euroa vuotta kohden.

Kunta- ja uudistusministeri

 Anu Vehviläinen

Hallinto- ja kehitysjohtaja, ylijohtaja

 Helena Tarkka

Jakelu

Päätöksessä mainitut

Tiedoksi

VM/valtiovarainministeri Alexander Stubb
 VM/valtiosihteeri Olli-Pekka Heinonen
 VM/erityisavustaja Tuomas Vanhanen
 VM/valtiosihteeri kansliapäällikkönä Martti Hetemäki
 VM/osastopäällikkö Markus Sovala
 VM/ylijohtaja Päivi Laajala
 VM/ICT-johtaja, ylijohtaja Anna-Maija Karjalainen
 VM/hallinto- ja kehitysjohtaja, ylijohtaja Helena Tarkka
 VM/osastopäällikkö, budjettipäällikkö Hannu Mäkinen